

รายงานการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล ในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

รวิวรรณ คำเงิน*
รุ่งนภา จันทรา**

Kumghen, R., & Chantra, R.

Factors affecting happy learning of nursing students in the project of increasing professional nurses to solve problems of Southern Border Provinces.

Thai Journal of Nursing , 60 (3), 21-28, 2011

Key Words: Happy Learning , Nursing Student, Southern Border Provinces.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล ในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรเป็นนักศึกษาพยาบาลใน 25 วิทยาลัยพยาบาล จำนวน 2,957 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้จำนวน 405 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุข และปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งผ่านการหาความตรงตามเนื้อหาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์ $\alpha = 0.84$ และ 0.72 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว, นักศึกษา และเพื่อน มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z_{\text{การเรียนรู้ที่มีความสุข}} = 0.33 Z_{\text{ครอบครัว}} + 0.28 Z_{\text{นักศึกษา}} + 0.14 Z_{\text{เพื่อน}}$$

* พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) ระดับชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่ราษฎร์ธานี

** พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) ระดับชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่ราษฎร์ธานี

Abstract

This study aims to describe factors affecting happy learning of nursing students in the project of increasing professional nurses to solve problems of Southern border provinces. Four hundred and five nursing students were randomly selected from a population of 2,957 students in 25 nursing colleges. The research tools were the questionnaires on happy learning and factors affecting happy learning. The content validity was examined by a group of experts. The reliability, using Cronbach's alpha coefficient were 0.84 and 0.72 respectively. Frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis were done in data analysis.

The results revealed that the family, student, and peer were the factors affecting happy learning of nursing students. These three factors could explain 34 percent of the variance of happy learning at statistically significant level .01. The predictive equation in standardize form was as follow:

$$Z_{\text{happy learning}} = 0.33 Z_{\text{family}} + 0.28 Z_{\text{student}} + 0.14 Z_{\text{peer}}$$

ความสำคัญขงปัญหา

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งเน้นการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นบุคคล ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยสถาบัน การศึกษาต้องจัดการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และ มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และต้องปรับตัวเพื่อพัฒนา ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลง ผู้เรียนต้องเรียนอย่างเคร่งครัดและ เหน็ดเหนื่อย หากเป้าหมายของการเรียนระหว่างผู้เรียนกับ ผู้สอนไม่ตรงกัน ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายใน การเรียน และเรียนรู้อย่างไม่มีความสุข ซึ่งส่งผลเสียต่อ การขาดความอดทน ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ลดลง ผลการเรียนตกต่ำ ไม่มีความรู้สึกอ่อนโยน เอื้ออาทร และมีความเห็นอกเห็นใจต่อกันและกันลดน้อยลง การดำรงชีวิตก็ไม่มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2540)

ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหาและเพียร พยายามที่จะให้ตนเองและคนใกล้ตัวมีความสุข อาจารย์ ก็ต้องการให้นักศึกษามีความสุข พระธรรมปิฎก (2547) ระบุว่าความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่ สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนมีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ความสุขที่เกิดจาก การศึกษา เกิดจากการมีปัญญาเข้าใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ และตอบสนองความใฝ่รู้ ความใฝ่รู้ก็จะทำให้เราเกิด ความสุขที่ได้รู้ในสิ่งที่ต้องการรู้ ทำให้เกิดคุณค่าแก่ชีวิต การเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นความรู้สึกของผู้เรียนที่ แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความตั้งใจ ความสนใจ กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เห็น ประโยชน์ของการเรียนรู้ (จันทรวรรตน์ วงศ์อารีสวัสดิ์, 2542) รู้สึกสนุกสนานกับบทเรียน รักและเห็นคุณค่าการเรียนรู้

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะทำให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ เป็นคนมีความสุขในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีความสุขในการทำงาน

การเรียนรู้อย่างมีความสุขจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญหลายอย่าง ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) พบว่าสารเคมีที่ก่อให้เกิดความสุข คือ เวกโรโดนิ นโดปามีน และเอนโดฟิน ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้โดยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ ได้แก่ สุขภาพร่างกายและภาวะทางจิตใจของผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษา การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องรักและเข้าใจผู้เรียน ผู้ปกครองต้องเข้าใจศักยภาพของผู้เรียน แพรวพรรณ พิเศษ (2549) พบว่าปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ลักษณะครู ลักษณะนักเรียน ลักษณะเพื่อน และลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สำหรับนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับการคัดเลือกมาจากบุคคลที่หลากหลาย เช่น นักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 มีอายุมากกว่า 20 ปี มีทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่ทำงานและผู้ที่กำลังเรียนในมหาวิทยาลัยอื่นๆ และหลายคนที่มีบุตรหรือกำลังตั้งครรภ์ การที่ต้องมาเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน จำเป็นต้องมีการปรับตัวที่ค่อนข้างมาก อีกทั้งการเข้าศึกษาในหลักสูตรพยาบาลนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ทั้งสภาพแวดล้อม บริบท ประเพณีและวัฒนธรรม ที่อยู่อาศัยและกลุ่มเพื่อนที่แตกต่างไป นักศึกษาต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หลายอย่างที่แตกต่างกันกับการ

เรียนรู้ในช่วงที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อนักศึกษาขณะศึกษา ถ้านักศึกษาปรับตัวไม่ได้ ก็จะทำให้เกิดความเครียด และผลการเรียนลดลงได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้ ผลการวิจัยจะได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีการเรียนรู้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้านนักศึกษา เพื่อน อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัย และครอบครัวของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ศึกษาความสามารถในการพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้ปัจจัยด้านนักศึกษา เพื่อน อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัย และครอบครัว เป็นตัวพยากรณ์

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้านนักศึกษา เพื่อน อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัย และครอบครัวสามารถรวมพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย เป็นการศึกษาสหสัมพันธ์ (Correlational research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวิทยาลัยพยาบาล 25 แห่ง จำนวน 2,957 คน อยู่ในภาคกลาง 948 คน ภาคเหนือ 678 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 781 คน และ ภาคใต้ 550 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน เลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการสุ่มอย่างง่ายเลือกวิทยาลัยจากแต่ละภาคได้จำนวน 8 แห่ง มีจำนวนนักศึกษารวม 1,110 คน ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี และสุ่มอย่างง่ายเลือกนักศึกษาจากแต่ละวิทยาลัยตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัย ขนาดของตัวอย่างใช้ตารางของ Yamane (1973 อ้างใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2540) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ได้ค่าเท่ากับ 352 คน

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา

2. แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้วยความสุข ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมมีจำนวน 70 ข้อ ประกอบด้วยปัจจัยด้านนักศึกษา ด้านเพื่อน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิทยาลัย และด้านครอบครัว การตอบใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของความคิดเห็น ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดค่าเป็น 5,4,3,2, และ 1 ตามลำดับ การแปลผล ระดับใช้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามการเรียนรู้มีความสุข ผู้วิจัยได้พัฒนาจากเครื่องมือวิจัยของ จันทรัตน์ วงศ์อารีสวัสดิ์ (2542) ที่สร้างโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขของ กิตติยวดี บุญชู และคณะ (2540) มีจำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรัก และศรัทธา จำนวน 14 ข้อ ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ จำนวน 10 ข้อ ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง จำนวน 9 ข้อ ด้านดำรงรักษามโนธรรม จำนวน 9 ข้อ และด้านชีวิตที่สมดุล จำนวน 9 ข้อ การตอบใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับ คือ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงส่วนมาก เป็นจริงบางส่วน ไม่เป็นความจริง กำหนดค่าเป็น 5,4,3,2, และ 1 ตามลำดับ การแปลผลระดับใช้ค่าเฉลี่ยโดยค่า 3.68 - 5.00 หมายถึง ระดับสูง, 2.34 - 3.67 หมายถึง ระดับปานกลาง และ 1.00 - 2.33 หมายถึง ระดับต่ำ

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย การตรวจความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนการสอน การอุดมศึกษา และจิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) ตามวิธีของ Rovinalli และ Hanbelton, (อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้ค่าเท่ากับ 0.89

การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient)

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการเรียนรู้ที่มีความสุขเท่ากับ 0.84 และของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขเท่ากับ 0.72

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 เมษายน - 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เมื่อได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยจากผู้อำนวยการวิทยาลัยและผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยของวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยให้ข้อมูลการทำวิจัยแก่อาจารย์ผู้ประสานงานในแต่ละวิทยาลัย พร้อมกับส่งแบบสอบถามจำนวน 405 ชุด ให้สำหรับแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล ให้ตอบและรับกลับคืนเมื่อตอบเสร็จ และส่งต่อให้ผู้วิจัยแบบสอบถามที่รับกลับคืนและมีข้อมูลสมบูรณ์มีจำนวน 405 ชุด (100.00%)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย ได้แนบใบชี้แจงการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยไปพร้อมกับแบบสอบถามซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย รวมทั้งระบุการเสนอข้อมูลในภาพรวมของกลุ่มเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ประกอบการตัดสินใจของนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณหา ค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

นักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร้อยละ 76.05 เป็นหญิง ร้อยละ 60.00 มีอายุ ระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 99.26 กำลังเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 57.78 มีเกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 2.51- 3.00

1. ผลการศึกษา การเรียนรู้ที่มีความสุข ของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการเรียนรู้ที่มีความสุขโดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, SD = 0.40$) ในรายด้านพบว่า ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ได้แก่ ด้านความรักและศรัทธา ($\bar{X} = 3.15, SD = 0.47$) ด้านเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.27, SD = 0.47$) ด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.31, SD = 0.52$) ด้านความมุ่งมั่นและมั่นคง ($\bar{X} = 3.36, SD = 0.49$) ด้านดำรงรักษ้และไม่ตรีจิต ($\bar{X} = 3.45, SD = 0.48$) และด้านชีวิตที่สมดุลง ($\bar{X} = 3.49, SD = 0.49$)

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีความสุข ด้านนักศึกษา เพื่อน อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัยและครอบครัวของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, SD = 0.30$) ในรายด้านพบว่า ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, SD = 0.45$) ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านนักศึกษา ($\bar{X} = 4.12, SD = 0.35$) ด้านเพื่อน ($\bar{X} = 4.28, SD = 0.39$) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.98, SD = 0.48$) และด้านวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.97, SD = 0.58$)

3. ผลการศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ปัจจัยทั้ง 5 ด้านได้แก่ ด้านนักศึกษา เพื่อน อาจารย์ผู้สอน วิทยาลัย และครอบครัว เป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีความสุข ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านนักศึกษา และด้านเพื่อน สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาลในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเติม เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านครอบครัว มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขมากที่สุด รองมาคือปัจจัยด้านนักศึกษา

และด้านเพื่อน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านวิทยาลัยไม่สามารถพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลได้ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประมาณการเรียนรู้อย่างมีความสุขในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y_{\text{การเรียนรู้อย่างมีความสุข}} = 0.003 + 0.30X_{\text{ครอบครัว}} + 0.33X_{\text{นักศึกษา}} + 0.15X_{\text{เพื่อน}}$$

สมการพยากรณ์ประมาณการเรียนรู้อย่างมีความสุขในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z_{\text{การเรียนรู้อย่างมีความสุข}} = 0.33Z_{\text{ครอบครัว}} + 0.28Z_{\text{นักศึกษา}} + 0.14Z_{\text{เพื่อน}}$$

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว นักศึกษา และเพื่อน สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านวิทยาลัยไม่สามารถพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาลได้ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยเพียงบางส่วน

ในปัจจัยด้านครอบครัว สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของ กิตยวดี บุญซื่อ และคณะ (2540) ที่ระบุว่าพ่อแม่ที่เข้าใจศักยภาพของเด็ก คอยดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมให้เด็กเลือกตามถนัด ทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าการเรียนรู้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับ แพรพวรรณ วิเศษ (2549) ที่พบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยมีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านทางลักษณะนักเรียน โดยพ่อแม่ผู้ปกครองที่เอาใจใส่ คอยดูแลและไม่กดดันนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวดี ทำให้ไม่เครียด มีสมาธิ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นุสรา นามเดช และคณะ (2549) พบว่า

ความสัมพันธ์กันในครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสุข - ความทุกข์ของนักศึกษาพยาบาล

ในด้านตัวนักศึกษา สอดคล้องกับ แพรพวรรณ วิเศษ (2549) ที่พบว่านักเรียนที่เห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สนใจในการเรียนรู้ รู้สึกสนุกในการเรียน และปัจจัยด้านเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นคุณลักษณะหนึ่งของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาได้รู้จักเพื่อนในชั้นเรียนที่คอยให้กำลังใจ สนใจเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ (ศศิธร สิทธิพรหม, 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของ นุสรา นามเดช และคณะ (2549) ที่พบว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญมากที่สุดที่มีผลต่อความสุข-ความทุกข์ของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลต้องอยู่ในหอพักซึ่งมีกิจกรรมและประเพณีที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนทุกชั้นปี เช่น ดูหนัง ฟังเพลง รับประทานอาหารด้วยกัน ให้คำปรึกษากัน จับเข้าคุย ระบายความทุกข์ ตลอดระยะเวลา 3 ปี จึงมีความสนิทสนมกับเพื่อนมีพิธีรหัส น้องรหัส ที่ต้องดูแลกัน ทั้งด้านการเรียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของการใช้ชีวิตประจำวันรวมทั้งมีเพื่อนร่วมชั้น ที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านวิทยาลัยไม่สามารถพยากรณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข เนื่องจากนักศึกษามาจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมทั้งด้านภาษา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างกัน และยังยึดการอนุรักษ์ วัฒนธรรมความเป็นอิสลามไว้อย่างเหนียวแน่น ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของนักศึกษา และอาจารย์ต่างกันตามพื้นที่ อาจารย์จึงอาจไม่เข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต และความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2545) พบว่าหากครูมีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกของนักเรียน สามารถเข้าใจว่าทำไมนักเรียนจึงรู้สึกหรือมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างเช่นนั้น จะส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ในด้านวิทยาลัยที่ไม่สามารถพยากรณ์การเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักศึกษาได้ อาจจากนักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในวิทยาลัย บรรยากาศรอบวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาผ่อนคลายหลังการเรียนและส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ เสาวภา เอกอดิศักดิ์ และคณะ. (2551) ศึกษาบริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล การจัดการเรียนการสอนและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี พบว่า ภายในวิทยาลัยมีต้นไม้ร่มรื่น ทำให้อากาศร้อนไม่มีที่หลบแดดในเวลากลางวัน สถานที่สำหรับให้พักผ่อนคลายและมาหินอ่อนสำหรับนั่งพักมีน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา นักศึกษาจึงใช้เวลาอยู่ในอาคารมากกว่าห้องเรียน และยังพบว่านักศึกษาไม่พึงพอใจกับสภาพ

ความเป็นอยู่ของหอพักโดยรวม มีความรู้สึกรู้สึกอึดอัดกับหอพักที่คับแคบ ห้องนอนแน่นมาก บางครั้งไม่มีทางให้เดินผ่าน ทำให้เกิดความวุ่นวาย ไม่มีความเกรงใจต่อกัน พุดคุยกันเสียงดัง

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนเพื่อเพิ่มความสุขในการเรียนรู้โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่อการสอนที่หลากหลาย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และให้มีระบบการประเมินผลที่หลากหลาย รวมทั้งให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง
2. ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนด้วยกันให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสแควร์.
- จันทร์รัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์. (2542). *ผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอร์ริงและแกมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวช ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุสรานา นามเดช และคณะ. (2549). *ความสุขของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*. รายงานการวิจัยของ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
- พระธรรมปิฎก. (2547). *คู่มือชีวิต*. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547, จาก <http://www.budpae.com/ba32.html>
- แพรวพวรรณ พิเศษ. (2549). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา*, 4(1), 95-111.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544). *การเรียนรู้ที่มีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊คส์.
- ศศิธร สิทธิพรหม. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ที่มีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เสาวภา เอกอดิศักดิ์ และคณะ. (2551). *บริบทของสถาบันการศึกษาพยาบาล การจัดการเรียนการสอนและการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี*. รายงานการวิจัย ของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี, จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน: ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ไอเดียเนสแควร์.
- _____. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : พรึกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2545). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.